

1 PEDRO

Pedroa bikaronaki ida athi kapapirani

Pedroa bikarona'iki ida athi kapapirani

1 ¹Hovani Pedro onajirija hida oathi kapapirani. Jesus Cristo athi avaadahaoniva abono ho. A'onivani Deus kaija'ari arabo hoariha avahojaki avakadimoni hida oathi. Vahoariha a'onira vanajahariharivini mani ida a'onira akarghanakhamaja, oniani ida Ponto, Galácia, Capadócia, Ásia, Bitínia hiki kaarabonia a'onira nahojaja.

²Deus akadiabi'i haria nagathogathojoravini hiki kidija'ari arihija kaimoni. Ma'onahai Jahaki ava'i-ra nahonariahihivini mani ida Deus kaija'ari vajahaka'oaki haria nihaja, haria ka'ojomo'ija kaimoni ida Jesus Cristo athi-ra anaabajahakivini niha ninini. Haria nagathogatho'iki ada, bina'biraja kaimoni ida akadihojai asohiriki. Jesus Cristo amana haria sokoki fori arihina mani ida haria najahaka'oaja.

Arigamina, onofiki ida Deua bianarafiavini a'onira kajoamoravini, avijavani jaboni ida avava'ini jahajahani afoha'oadaha.

Deu-ra anokhahaha'oadaahavini

³Jahaka'oaki ada Deus, khai ani'ava. Akadika'da'di Jesus Cristo kaabi'i ada. Haria nakaidivakarahoki ada. Deus Jesus Cristo-ra anahokivini mani ida akadimahi ja'dini anokhomirikia haria no'avini hija, oniani ida nahina jahakia haria kaibavijahahivini hiki-ra anokhavini hija.

⁴Akhanina vani anokhaja ida nahina jahaki arafiaki haria nava'iponivini hi'iki-ra agathanivini. Deus kaija'ari arihina mani

ida nama kidiania haria no'avini hiki kaimoni-ra vahojavini hija. Nahina jahaka'oaki Deua binaibavijahaki akadimoni hini. Ni-nahina binihimavini bikaabokaki, a'bo'daki ida. Kaidivaha'oadahaki ida.

⁵Akadimoni ida Deua binaibavijaha'iki. Deus danona mani ida vakaijokana hiki-ra akadava'avini-ra kaabokavini hija. Haria akava'ijo'a'iki ada. Hidiaja mahi anokhomini vani Deua binanokiaki bana ida niha ninini haria akava'ijoavini a'diahini.

⁶Khai ani'ava ida Deus haria akava'ijo'a'avini. Nahina ipohiki hidiaja namithaki ava'i-ra rogo ani'aki, oniani ida ava'i-ra namokaraja, kaba'i khai ani'ava ada Deus. Ni-badara ipohiki ava'iní rogo iniki hidiaja. ⁷Deua biva'ahaki ida nahina ava'i-ra rogo ani'aki akadiania haria kaijo'ara kaimoni, binanokiaja kaimoni ida Deu-ra avakaijokadorovini ka'oa hini ka'oa hirini.

Hari. Okavarajomiki bana ida Deus haria kaijo'avini ouroa. Jahani kaba'i ida ouro, ija'aria bikaabokaki ida binihimavini. Jahani arafiaki ida Deu-ra avakaijokavini. Ija'aria bikaijo'aki ida ouro jahaki siho kaha'diki kabodinia binahojaha'ihhi. Onivani fori hija jaboni ida Deus haria kaijo'avini, binanokiaja kaimoni ida Deu-ra anofidorovini ka'oa hini ka'oa hirini. Biva'ahaki ida nahina namithani ava'i-ra rogo ani'aki, binadanoja kaimoni ida avakaijokaha'oadahavini.

Akhanina vani Jesus Cristo joina kamahini vahoariha vaviahá Deus haria ni'aaja:

—Jahaki ida avakadihojai. Hora avavakaijokaha'oadahavini mani ida ojahana, odanona, ovagana, kodi'ogahai hiki-ra avagathanicivini hija — niha.

⁸Hari. Avanokiravini kaba'i ada Jesus, avanofijahakiki ada. Avanoki'iariha kaho ada, kaba'i avavakaijokaha'oadahaki ada. Avakhanini vani khai avani'ara ada. Arafia'oamanija ida avakadiva'ikhaiini. Ni-avakaabokaki avananamithavini niha ninini. ⁹Cristo-ra avakaijokavini mani ida Deus haria akava'ijoavini hija, oniani ida haria khai ni'akarahoja.

¹⁰'Bo'dakari Deus athi namoniva abono kohana vakava'ibodivararanibakhia'iki ida niha ninini Deus ija'ari-ra akava'ijoavini bana. Avigavini vanofikarahovini mani ida vajaforia avigavini vanako'dibakhiajvini hija. Deus athi namoniva abonoa vavava'isohihijoravini kaba'i ida Deus ija'ari-ra akava'ijoavini

niha ninini bana, ni-avigajahakiki afojora ida vakadivarani vara vavani'aki.

¹¹Vakava'ibodivararanibakhiaki ida hana hini mahi, badara hana hini namithani, niha ninini ida Deus ija'ari-ra akaval'ijoavini kamahini. Ma'onahai Jahaki vava'i binahonariahihivini vani vavava'isohihijoraja ida namithaki kaimoni. Vavava'isohihijoraki ida imai 'banani karaho Cristoa bikamithaki bana. Vavava'isohihijoraki jaboni ida Cristo kamahi jahaki, vagani arafiaki, ahokina naothinia.

¹²'Bo'dakari Deus athi namoniva abonoa mitha vani'ahanana'ihi ida Deus vara va'ora ni'avini. Vakadimoni hirihi ida athi va'ora nava'isohijoravini hi'iki. Ija'ari vanamitharonisiagaki vakadimoni hida Cristo monina vakamitha'iki afojora. Oniaroa, a'onimaina avakamitha'ihi jaboni.

Hari. Kha'aha ada Ma'onahai Jahaki nama Jesus athi avaadahaoniva abono vakadiania. Ma'onahai Jahaki vava'i binahonariahihahaha'oadahavini mani ida Cristo monina jahakia a'onira vananamithavini hi'ia. Deus ibavi kaija'arini jaboni vakava'ibodivarankaraho'ihi ida Cristo monina niha ninini. Avigavini vanofivini kaba'i, ni-avigajahakiki.

Deua binofiki akadimahi sohika'oani kidimahi fori hini

¹³Hari. Vara ovani'a'iki ida Deus haria akava'ijoavini kamahini kavaranihi. Avaabononi vanaibavijaha bana mahija jorakia Deus a'onira honariavini hiki-ra avanaabavini. Avava'ini ogairiva bana afoha'oadaha. Vanaviahanokha bana afoha'oadaha ida Jesus Cristo joina kamahini. Deus a'onira kajoamorakarahovini, a'onira no'ahananavini hiki bana ida kidinahina jahaki a'onira nava'iponivini hi'iki.

¹⁴Hari. Vanaabajahaki bana ida Deus athi. Jesus Cristo-ra avariga'iaravini kari avakava'inofinofiki ida badani asohiriki kaipahovahaki. Hari'a avava'ini-ra nahonariahihi'ianava bana ida avakadihojai 'bo'da.

¹⁵Hari. Deus haria nagathogatho'iki hari, akadimahi jahaka'oaja kaimoni. Jahaka'oaki ada Deus. Ovari fori vihi'a bana. Nahina hahavi-ra bada avani'a'iki, jahaka'oava bana ida avakadihojai.

¹⁶Deus athi kapapirani haria nava'isohi'bo'davini hiki hida athii:
“Jahaka'oaki ida kodihojai.

Onofiki ida kodija'ari
vajahaka'oana,
hofori vihina."

Niha ada Deus.

¹⁷Hari. Deu-ra vara ani'avini vani akadiabi'ia anaonira ada. Akadiabi'i ija'ari hahavi-ra nasohivini kamahini, va'ora no'ahananavini hiki bana ida vakadihojai abosini. Ija'ari hojai jahakia vakahojaiki; vagahinaki afohanana nahina jahakia. Ija'ari hojai jaharikia vakahojaiki; vagahinaki afohanana nahina jaharikia. Hari. Avahokini oadani hidiaja Deu-ra vavava'iha'a'oadaha bana.

¹⁸Ni-jahaki ida avakadihojai Cristo-ra avarigaravini kari. Oniaro kari avakadihojai avakadiabi'i avikhananavaki vakadihojai asohiriki fori hiki. Ni-nahina kaimoni hiki ida avakadihojai asohiriki.

Hari maha, Deus a'onira akava'ijo'a'iki a'oni, nikia avakahojaijanaria kaimoni. Ija'ari kapavakarivahaki a'oni. Deus a'onira kapavakari'iki a'oni. Nahina kaidivakia a'onira naabosi'iki ada, avakadihojai 'bo'da a'onira gathijanaria kaimoni. Ni-Deus a'onira anaabosi'iki ouro, prata, nahina hoariha a'bo'dariki hikia. Ija'aria bikaabokaki ida ouro, prata hiki-ra nihimavini.

¹⁹Cristo amana vani ida haria naabosi'ia. Kaidivaki ida Cristo abini'ina akadimoni. Ni-nahina jahariki, asohiriki hojaki kidiania. Ovilia jahaka'oaki fori hiki ada Cristo. Ovilia ija'aria vanaabiniki fori hiki ada, Deua bina'biraja kaimoni ida akadihojai asohiriki.

²⁰Deus hahavi-ra namonahavini viahania binagathogathojora'iki ada Cristo. Anamitha'ina vani Deua bikarona'ara ada Cristo araboja akadi'aihotahi abono kaimoni hina.

²¹Jesus Cristo haria akava'ijoavini mani ida Deus ka'oa-ra avakaijokavini hija. Deus vania bianahoki'ara ada Jesus Cristo, bigathani'aha kidiania, vagana, jahana hikia bino'a'iki ada, oniani ida Deu-ra avakaijokajahakivini hi'ia. Kaaraki ida Deu-ra akajari'daravini.

²²Deus athi ka'oa-ra anaabavini mani ida Deus viaha akadiva'ibodivarani-ra najahavini hija. Asohika'oaki ida akadimahi, akadiva'ibodivarani hiki, oniani ida Jesus Cristo kaija'ari arigamina-ra anofidorovini hija. Avaabononi vakanakaidivakhama bana jaboni avava'ini bodinia.

²³Avakaijokaki ida Deus athi anokhomiriki, ka'oa hiki, oniani ida Deus akadimahi ja'dinia haria no'avini hi'ia, oniani ida namitha'ianaki fori haria nihaja. Akhanina vani Deus kaisai arihija. Hokihaha'oadahaki ada akadiabi'i nama hojaki. Akadiabi'i, akadiamia vihiki araboа vahojaki ni-vahokihaha'oadahaki.

²⁴Hari. Deus athi kapapirani haria nava'isohivini hiki hida varani:

“Hogoi itxani fori hiki ida ija'ari hahavi kamahi hidiaja.

Jahani kaba'i ida hogoi
movani nokiani,
ni-a'bo'daki,
jorakia ara'okhoki ida,
voroniki ida movai.

Onivani fori hija ida ija'ari kamahi hidiaja
a'bo'darini.

²⁵Ni-niki ida Deus athi.
Anokhomirihi ida.”

Niki ida Deus athi papira hojaki. Deus athi hida Jesus monina jahaki vahoariha a'onira vanava'isohivini hi'iki.

Deus kahojaia vakahoja'i'a bana

2 ¹Hari. Avakadimahi ja'dini-ra avagathani'avini mani ida avakadihajojai 'bo'da-ra avakava'ipahinika'oavini-ra ohonariavini hija. Vakava'ipahinika'oa bana ida hoariha-ra avanajahariharivini-ra avanofivini. Vakava'ipahinika'oa bana ida hoariha-ra avakorijanahavini. Vakava'ipahinika'oa bana jaboni ida hoariha-ra avanofi'badaravini. Vakava'ipahinika'oa bana jaboni ida avakadi'akabajahi. Vakava'ipahinika'oa bana jaboni ida onii jaharikia hoariha-ra avakanavaranihavini.

²Hari. Oniaroa, isai tanaki kidiamia kajoho kaa'bani-ra kanofibakhiaiki fori vihi'a bana. Deus athi-ra vanofibakhia'a bana! Avakadi'bai ka'oa ida. Avakadimahi ja'dini-ra navijavaki ida, binadanoki jaboni ida, oniani ida Deus a'onira akava'ijoavini hija bana.

³Nimania ida Deus athi kapapirani haria nava'isohivini hiki:
“Akadika'da'di-ra avavakaijokavini mani ida a'onira nakaidivavini avarigavini hija.”

Niki ida Deus athi.

⁴Arigamina, vamaakari'a bana akadika'da'di Cristo kania. Ja'di fori hiki ada Jesus Cristo. Jahaki, hokiki ida ja'di. Ija'aria vakajoniki ada ja'di fori hiki. Ni-nahina kaimoni hina vakahiki. Deus vania binagathogatho'ara ada ja'di fori hiki. Kaidivana arafiani bikahiki ada ja'di fori hiki hokiki.

⁵A'onivani jaboni, ja'di jahaki hokiki fori avihiki a'oni afohanana. Avaabononi vava'aha bana Deus a'onira anakaramisijahakivini mahija Deus gorana avihivini. Deus gorana bodinia sasidotxi avihiki a'oni jaboni, kidibadani abono avihiki a'oni. Jesus Cristo a'onira kakodiava bana mahija avakadibadani, avakadivarani, avakadihojai hikia Deu-ra avakanava'igaki fori avihivini, Deua khai bini'a'ja kaimoni.

⁶Hari. Deus athi kapapirani haria nava'isohivini hiki ada Jesus Cristo ja'di fori hina. Niha ada Deus:

“Onaibavi'iki ida ja'di
karaho arabo namahiki Sião onikia.
Onagathogatho'iki ida ja'di
kaidivaki ogorana
dadani kaimoni, kaaraja
kaimoni ida ogorana.
Ni-onava'iponi'imariniki ida ija'ari ja'di fori hiki-ra
vakajokaki.”

Niki ida Deus athi.

⁷Ja'di fori hiki-ra anakaidivakahoki hari, Cristo-ra avakajokaki hari. Vahoariha vani adani Cristo-ra vakajonira. Vakadimoni hida hihida Deus athi:

“Hojaki ida ja'di jahaki,
ja'di kagorahi dadani
kaimoni.

Gora namonahava abonoa ni-vanofiki ida ja'di karaho.
Jahani kaba'i ni-vanofiki ida ja'di.
Vanofiravini kaba'i,
Deua binagathogatho'iki ida ja'di karaho.”

⁸Hari. Deus athi kapapirani pitani hoariha haria nava'isohivini hiki jaboni:

“Hihida ja'di ija'ari-ra
va'ora ka'damanokhoki bana hida.

Ija'ari-ra va'ora naadariki
jaboni bana hida."

Nihi ida Deus athi kapapirani, Jesus Cristo-ra vara vani'avini.

Cristo-ra vakajonikia vavakaijokarihi ida Deus athi, oniani ida va'ora naadarikaraho'ia. Nini vani Deua binofija ida vakadimoni.

⁹Arigamina, ni-va'oaniaro fori avihirihi. Deus a'onira nagathogatho'iki a'oni, kidija'ari avihija kaimoni. Deus akadika'da'di ka'oa kasasidotxi avihiki a'oni. Kidibadania avaabononi avavani'ahi'iki a'oni, Deus kani a'oni. Bakibakini fori hiki kania avahojani kari Deus a'onira baranaha'iki a'oni, avarikhaonani'ihi, avahojaja kaimoni Deus vagana jahaki kania, avanamonija kaimoni ida kidibadani danoki ija'ari-ra nava'ibodivaraniki.

¹⁰'Bo'dakari ni-Deus kaija'ari avihiki. Hari maha, Deus kaija'ari avihi'iki a'oni. 'Bo'dakari ni-avarigaki ida Deus ija'ari-ra va'adivini. Hari maha, Deus a'onira va'adivini-ra avariga'iki a'oni.

Hojai sohikia vakahojai'a bana

¹¹Arigamina, a'onira onakaidivaki a'oni. Vakava'ihoki bana ida avaibavini ka'oa hirini hidiaja araboja. Avakhanini vani a'onira okanikhariavini hiki ida nahina avakadimahi 'bo'da bikava'inofinofiki-ra avakava'ipahinika'oavini. Avakadihojai 'bo'da binadanodanoki fori hiki ida avakadihojai ja'dini. Avakadihojai 'bo'da binofiki binihimavini ida avakadihojai ja'dini.

¹²Hari. Deu-ra avigariki vahararana avahojahi; hojai asohikia vakahojai'a bana. Hojai asohirikia a'onira avakaraganahavini kaba'i, vada vani'ahi ida avakadihojai asohiki, avigaki ida vakadivarani ka'oa hirini.

Oniania, Deus ija'ari kahojai-ra naabosivini kamahini, Deu-ra vani'aki adani:

—Deus, ivani ijahaki i, vajahaki jaboni adani kadaija'ari — vahooriha vihiki vaathi. Cristo kaija'ari avihini mani ida vaathi avanaabavinia a'onira ohonariavini hija. Deua binaibaviki ada ija'ari hoarana arabo ipohiki honariava abono hira kaimoni. Ovari va'ora vaka'da'diki adani arabo ipohiki kaija'arini vakadika'da'di.

¹⁴Ovari va'ora nagathogatho'iki jaboni adani makhira vahooriha ija'ari vanasohiva abono vihira kaimoni. Vakadibadani hiki ida

hojai asohiriki abosini. Hari. Vara va'ora vani'aki jaboni adani hojai asohiki-ra vanamonahaki, vakadihojai jahani vakahivini. Oniani ida ka'da'di athi-ra avanaabavinia a'onira ohonariavini hija. ¹⁵Deua binofiki ida hojai asohika'oakia avakahojaini, viso nija kaimoni ida ija'ari a'onira vakanavaranihaki vaathi. Vava'ihariki fori vihiki adani, ni-nahina-ra avigaki.

¹⁶Cristo a'onira anaihota'iki a'oni, avagathajanaria kaimoni. Nahina jahaki-ra avanofihu; bada avani'ahi. Hari'a bana nikia vakava'ibodivarani'a: Ni-makhaniki ida hojai jaharika'oaki-ra bada ani'avini. Vava'aha bana ida mahi hahavi Deus a'onira nava'ihonariahihivini. Kidihonai abono avihiki a'oni. Kidija'ari kapavakarivahaki avihiki a'oni.

¹⁷Ija'ari hahavi-ra va'ora vavava'iha bana. Va'ora vanakaidiva'a bana adani avaigamini Jesus Cristo-ra vavakaijokaki. Vifini bana ada Deus. Vavava'iha bana ada makhira arabo ipohiki vaka'dadiva.

Va'i rogo inini varani hini hida

¹⁸Hari. Ka'da'di kahonai abono vara a'onira oni'aki bana ho jaboni. Vanaabahaha'oadaha ida avakadika'da'di vaathi hahavi. Va'ora vavava'iha bana. Vanaaba bana afohanana ida avakadika'da'di a'onira vanakaidivaki vaathi. A'onira vakajoamoraki adani. Vanaabahana bana jaboni ida avakadika'da'di vahoariha a'onira vanajaharihariki vaathi jaboni.

¹⁹Jahani kaba'i ida avakadibadani, avakadika'da'di a'onira naima'banaki vahabini a'oni. Asohirini kaba'i ida avava'ini-ra namokaravini, nini vani Deua biva'ahaja ida. Avava'ini-ra namokara'avini kaba'i, Deu-ra avakajonirihi; a'onira kajoamoroha.

²⁰Hari. Vahoariha vahabini a'onira vidafiamini hiki ida hojai asohirikia avakahojaini. Asohiki ida a'onira vanaima'banavini avakapoarivini. Avakapoarivini kaba'i, ni-Deus a'onira naabosiki kidinahina jahaki. Ni-asohiki ida hojai bivajaharikia avakahojaini. Vahoariha a'onira vidafiah, hojai asohirikia avakahojairini kaba'i. Asohirini kaba'i ida a'onira vanaima'banavini, kaba'i jahaki ida avaraihamahirini avakapoarivini. Nini namithahi avakadiania; Deus a'onira naabosihi kidinahina jahakia.

²¹Deus a'onira nagathogathovini vani binofija ida avaraihamahirini avajahariharini kamahini. Jesus Cristo a'bikamitha'iki jaboni ida imana 'banani akadimoni. Ovari haria

nanokiahivini hiki ida niha ninina jahariharina kaba'i ihamahirina. Binofiki ida ovari fori arihina.

22 Ni-hoaranija hojai asohiriki-ra bada ni'aki ada Jesus Cristo. Ni-hoaranija vara bivani'aki ida korijanahi kavararina. 23 Ija'aria varani jahariki arafiakia vakanavaranihaha, ni-Jesus Cristoa bigathaniki ida vaathi varani jaharikia. Ija'aria vanaima'banaha; ni-binofiki ida abono-ra na'da'diabosivini. Bivakijokaha'oadahaki ada Deus. Asohika'oaki ida niha ninini Deus ija'ari vakadihojai asohiriki-ra naabosivini, oniani ida Jesus Deu-ra vakajokaha'oadahavini hija.

24 Ava akasanakhamaki kania Cristo abini'ina vani bivajadojadoki fori hija ida akadihojai Deua bivajahariki. Bikamitha'iki ida imana 'banani karaho, agathaniria kaimoni ida akadihojai asohiriki abosini, oniani ida hojai asohiriki-ra akajonika'oavini-ra nahojaja. Hojai asohika'oaki vania akahojaina jahaja. Cristo abono hahavi siini-ra va'ahavini mani ida haria anaihotaja.

25 'Bo'dakari ovilia akamadaki fori arihiki hari. Ni-ariadahaki hagihi asohikia. Ariadaha'imajaniki hari. Hari maha, ovilia akadava'ava abono fori hiki haria karaga'iki hari. Haria vajoi'aha. Oniaroa, naothia akasiaga'ihii. Ovari haria bananihaha'oadahaki, haria akadava'avini.

**Makhira kidigamo khama vaabono
vakavahojakhamavini varani hini**

3 1-2 Gamo, vara a'onira oni'aki bana ho. Vanaaba'a bana ida avakadimakhira vaathi mahija avakadihojai jahaki-ra vanokivini. Deus athi-ra vakajari'daki vahabini adani. Vavajahaki bana ida vaathi avanaabavini. Vavajahaki jaboni ida hojai asohikia avakahojaini. Vavajahavini mani ida Deus athi-ra vakajari'dajanaravini hija. Cristo monina avakavaranimiri kaba'i, Cristo-ra vavakajokavini-ra vanofiki bana adani.

3-4 Hari. Oniaroa, jahani kaba'i ida avabarohani, jahani arafiaki ida nahina jahaki avava'ini bodinia hojaki avanokiani-ra najahaki. Jahani kaba'i ida avaka'da'dini kaafani-ra avakakamai'davini, hari'a avanarafia bana. Hari'a avanarafia bana jaboni ida kasoro-ra avakanabidihavini, sa'avithinahi-ra avakasa'ahavini jaboni. Hari'a vakaimahabakhia bana jaboni ida makari kaidivani arafiaki.

Vava'aha bana ida nahina jahaki avava'ini bodinia hojaki avanokiani-ra najahavini. Nikia avakahojaihi; avanokiani-

ra najahaka'oahi. A'bo'daki bana ida avanokiani jahaki vara ovani'a'iki. Ija'ari va'ini aka'irini, va'ini foraforani hojani mani ida ija'ari nokiani-ra najahaja. Deua binakaidivaki ida ija'ari va'ini bodini nini hojaki.

⁵Vakhanimanira adani gamo 'bo'dakari vahokiki Deu-ra vavakaijokaki. Vava'aha'iki ida nahina jahaki vava'i bodinia hojaki vanokiana najahani hi'iki. Va'oaniaroa vanaaba'iki ida vakadimakhira vaathi afohanana. ⁶Nimania ida Sara kohana jaboni. Sara binaaba'iki ida kidimakhira Abraão kohana athi. Binaonivini "Kodika'da'di". Hojai jahakia avakahojaihi; Sara kohana fori avihiihi. Avava'in soko inirihi; Sara fori avihiihi. Sara kahojai fori hihi ida avakadihojai, oniani ida kidisai fori a'onira nihaja bana.

⁷Hari. Makhira a'onimaina, vara a'onira oni'aki bana ho. Kodivarani hiki ida avakadigamo-ra avavahojavini niha ninini jahani. Avarigavini onofiki ida avadanoni avakadigamo vadanoara aradamivini, oniani ida va'ora avanakaidivavini ohonariavini hija. Avakadimahi ja'dini anokhomirikia Deus a'onira no'avini va'ora no'aki jaboni adani avakadigamo, oniani ida va'ora avanaibavijahajahakivini ohonariavini hija. Nihi ida avakadihojai, ni-nahina binadabarihi bana ida Deu-ra vara avani'avini.

Cristo kaija'ari vajahariharina kavaranihi

⁸Hari. Oniaroa, ona'diahiki hida vara a'onira oni'avini. A'onira ohonariavini hiki ida avakadiva'ibodivarani ija'ari hoarani kava'ibodivarani fori hini. Igamini va'ini rogo inini, va'ini khaiini fori hiva ida avava'ini rogo inini, avakadiva'ikhaiini hiki jaboni. Avaabononi vakanakaidivakhama bana, avaigamini a'oni. Avaigamini-ra avanakaidivakarabovini vani va'ora vanaibavijaha bana. Avaabononi vakava'ibodivarani bana afohanana:

—Oigamina kahonai abono ho.

⁹Hari'a avaabononi vana'da'diabosi hoariha kahojai jaharikia, hojai jahariki jabonia. Ija'ari a'onira avanaathidanoarariki a'oni, avahojani jaharini-ra vakahi'badaravini, hari'a bana avaabononi vana'da'diabosi'a kidivarani fori hikia avakavararinia. Deu-ra vakanikharia bana mahija va'ora kajoamoravini. Nimania bana hida ija'ari a'onira vakaimajahariki-ra avaranaabosivini bana. Deus a'onira nagathogathovini vani, a'onira kajoamoravinia a'onira nava'iponi'iki ada. ¹⁰Hari. Deus athi kapapirania hojaki hida athii:

“Ija'aria binofihu ida kidimahi-ra khai ni'avini;
 varani jaharikia kavarani-ni-ra kava'ipahinihi.
 Ija'ari kidimahi jahani-ra nofihi;
 korijanahia kavarani-ni-ra kava'ipahinihi.

¹¹ Ikava'ipahinika'oa bana ida hojai jahariki.
 Bada in'i'a ida hojai jahaki.
 Vahoariha-ra vakaathifora mahija avaabononi
 avakakaimajahakhamavini.

¹² Akadika'da'di ka'oa vada va'ora ni'ajahakiha
 adani ija'ari hojai asohikia vakahojaiki.
 Bikamithahi ida vaathi
 jaboni kidiania
 vakanikhariavini.

Ija'ari hojai asohirikia vakahojaiki vani adani Deus va'i-ra fai
 avani'ara.”

Niki ida Deus athi.

¹³ Avanofihu ida badani asohiki-ra bada avani'avini, vahoariha a'onira
 vanaima'banamanija koda? Iniani. ¹⁴Kaba'i, badani asohiki-ra bada
 avani'avini vani vahoariha vahabini a'onira vanajaharihariki bana a'oni.
 Niki avakadiania namithahi; Deus a'onira kajoamoraki bana a'oni. Hari'a
 bana va'ora vifini adani a'onira vanaima'banaki. Hari'a avava'ini soko iniva.

¹⁵ Vavakaijoka bana ada Cristo avava'ini bodinia. Athi vanaaba'a
 bana, avakadika'da'di ada. Ija'ari a'onira nana'dohivini hiki vahabini
 bana ida nahina kaimoni Cristo-ra avavakaijokavini. Avaabononi
 vanaibavijahajora bana afoha'oadaha mahija hoariha kana'dohi-ra
 avagathanivini-ra avarigajoravini.

¹⁶ Kidina'dohi avagathanivini athi forakia. Hari'a avavadadami
 bana ida ija'ari jari'daki. Hojai asohikia vakahoja'i a bana mahija
 nahina asohiriki avava'ini bodinia hojarini-ra avarigavini. Ija'ari
 a'onira vakanavaranihaki bana. Cristo kaija'ari avihini mani ida
 avakadihojai jahaki-ra vakanavaranihavini hija. Jaharini vakahiki
 bana ida avakadihojai. Hojai sohirikia avakahoja'irini mani ida
 a'onira vakanavaranihavini vava'i anaipahihini hija.

¹⁷ Ija'ari vahabini haria vanaima'banavini hiki ida hojai
 asohirikia akahojaina. Ija'ari vahabini haria vanaima'banavini
 hiki hojai asohikia akahojaina. Deua biva'ahaki ida. Haria
 vanajahariharivini kaba'i, Deua binofiki ida hojai asohikia
 akahojaina. Ni-binofiki ida hojai asohirikia akahojaina.

18 Hari. Cristo jahana kaba'i, vanaima'bana'iki ada akadimoni. Abini'iki ada hoaranija ija'ari hahavi vakadimoni hina, aniaja kaimoni ida vakadihojai asohiriki. Makhira jahaka'oaki hina abini'aha ija'ari vajaharika'oaki vakadimoni, va'ora bananira kaimoni Deus kania. Ija'ari imani hina abini'iki ada. Deus vania bianahoki'ia ida ma'onahana.

19 Ma'onahai hina vani okha'aha ada Cristo ija'ari vaabini'iki vama'onahana gathaki kania, monina jahakia kavaranira kaimoni vakadiania. **20** Hiva'oani ija'ari vaabini'ikia vanaabarihi ida Deus athi. Noé ava'doro-ra kanamonahavini oadani kari, ni-Deus va'i vidavidahaki va'ora naviahonkhaha'oadahaki adani ija'ari. Vaipohiriha adani ija'ari avaani'iki. 8 vihiki vaipohina ka'oa avaani'iki. Ni-avahida'iki paha bodinia. Ava'doro ka'doromananiki vania Deus va'ora akava'ijoara adani.

21-22 Onivani fori hija ida Cristo kaija'ari kanani rajomi hini. Paha Noé-ra va'ora akava'ijoal'iki varani hini biarajo'inanavaki fori hiki ida kanai karajomihi. Ija'ari makamakaní aniani kaimoni hirihi ida kanai karajomihi. Avikanani vani avananokiaja ida Deu-ra avakanikhariavini avakadiva'ibodivarani-ra nasohivini, oniani ida Deus a'onira akava'ijoavini hija.

A'onira akava'ijoal'iki ida Jesus Cristo ahoki'ina, nama okha'ina, hoja'ina Deus pitana aniaja. Jesus Cristo va'ora vaka'da'diki adani Deus ibavi kaija'arini, ija'ari hahavi vanokiariki vadanoki nama vahojaki vihiki. Ka'da'di vihina kaba'i adani va'oaniaro, Cristo va'ora vaka'da'dihahaviki adani.

Ija'ari kamahi aja'dini kavaranihi hida

4 **1** Hari. Avarigaki ida Cristo imana 'banani-ra kamitha'avini avakadimoni. A'onivani jaboni avaabononi vava'aha bana a'onira vanaima'banavini Cristo imana 'banani fori hikia. Ija'ari imani 'banani-ra kapoariki afobakhia Cristo kaimoni, oniani ida bikava'ipahinika'oavini hija hojai asohiriki va'ini nahonariahilihini hini.

2 Hari. Vanaaba'a bana ida Deus athi avahokini oadani. Vava'aha bana ida Cristo a'onira bananivini. Hari'a bana vava'aha ida avakadiva'inofinofi kaipahivahaki a'onira bananivini.

3 Cristo-ra avarigaravini kari avanamonahabakhia'iki ida badani Deu-ra avigarikia vavajahaki. Oniaro kari, va'ora

avavi'omabakhia'iki adani gamo, avakadigamo vihirina kaba'i. Bada avani'a'iki ida avakadiva'ikhaiini jaharikia bivajahaki. Avakanobakhia'iki a'oni. Kavi ija'ari-ra kanabajadiki kania avaadaha'iki a'oni. Avakanamasivakhia'iki ida avakadideus amovana ipohiki. Deus ka'oa hina bikaramonaki ida.

⁴Hari. Ni-nikia avakahoijanaki. Ni-avajoronijanaki hojai nikia vakahojaiki vakadiania. Deu-ra vanofiriki asia vava'ihariki fori vihiki adani. Asia va'ora avidoraonibakhiaiki adani gamo, makhira vihiki badani kaipahivahakia. Vakadiania avajoronijanarini mani ida a'onira vakava'ibodivaranimi hija, oniani ida varani jaharikia a'onira vakanavaranihabakhiajini hija jaboni.

⁵Hari. Vakava'ihoki bana ida namithaki kaimoni vakadiania, Deus ija'ari vahokiki, ija'ari vaabini'iki vihiki-ra naabosivini kamahini. Deu-ra vananamithavini hiki bana ida afohanana vakadivarani, vakadibadani, vakadihojai hiki niha ninini, naothinia vagathaniki bana ida nahina jahariki, vakadihojai asohiriki abosini.

⁶Ija'ari hahavi araboа vahojakia vagathaniki bana ida vakadihojai asohiriki abosini, oniani ida ija'ari-ra va'ora naabinija. Vaabimirina oadani ija'ari Cristo monina jahakia vara va'ora vani'avini hija. Monina jahaki-ra vakapoariha; mahi anokhomiriki jahaki-ra vagathaniha. Abinihi ida abonoi, hokihaha'oadaahahi ida vama'onahana, Deus kamahi fori hiki.

Amaakariki bana ida hahavi anokhomini kamahini

⁷Hari. Amaakariki bana ida hahavi anokhomini kamahini. Avaabononi avakava'igairi bana, avakadiva'ibodivarani-ra avakadava'a jaboni bana mahija Deu-ra vara avani'avini-ra avakaabokavini.

⁸Arigamina, Deua binofivini arafiaki ida avaabononi avakanakaidivakhamavini afoha'oada. Avaabononi avakanakaidivakhamahi; avarakava'i'birinihi ida vahoariha vakadihojai asohiriki ipohiki jaboni.

⁹Va'ora vagathanijahaki bana adani vahoariha avagorania. Hari'a avava'ini bodinia ija'ari-ra avakaathirivini-ra vanofi!

¹⁰Arigamina, Deus a'onira no'avini hi'iki ida kidi'ogahai danoki pa'itxi hoarahanhana. A'onira ohonariavini hiki ida ogahai danokia avakabadanahananani afojahaki, vahoariha-ra va'ora avakajoamoraja kaimoni.

11 Avarigahi ida vahoariha-ra va'ora avanava'isohivini, vara vavani'a bana ida Deus athi. Avarigahi ida vahoariha-ra va'ora avakakodiavini, Deus a'onira nadanovini va'ora vaakodia bana. Avakhanini vani Deu-ra khai avani'aja, Jesus Cristo a'onira kajoamoravinia. Jahaka'oaki, danoki, vagaki ada Jesus Cristo afoha'oadaha. Ka'oa hiki hida varani.

Cristo kaija'ari jahariharini kavaranihi

12 Arigamina, a'onira onakaidivaki a'oni. Hari'a a'onira ka'barava bana ida nahina jahariki namithaki avakadiania. A'onira kaijo'avini ida avava'ini rogo inini, avajahariharini hiki. Avakadiani ka'oa namitharihi hida. Nini vani namithaja ida Cristo kaija'ari hahavi vakadiania.

13 Nimania ida Cristo imana 'banani-ra kamitha'avini. Khai vani'a bana ida Cristo fori arihina nahina namithaki kidiania, avakadiania namithaki jaboni. Oniani ida Cristo johana, vagana nokiani kamahini a'onira khai ni'a'ahapikija bana. **14** Ija'ari varani jaharikia a'onira vakanavaranihavini hiki Cristo kaija'ari avihini, Deus a'onira kajoamoraki bana a'oni. Nini vani namithaja ida avakadiania, avarigaki ada Deus Ma'onahana Jahaka'oaki vagana, danona avakadiania ibavina.

15-16 Ija'aria vanaima'banakarahoki ida kaabiniiki, bo'di abono hiki. Vanaima'banakarahoki jaboni ida ija'ari hojai jaharika'oakia kabadaniki. Vanaima'banaki jaboni ida ija'ari vahoariha vakadimahi-ra vakanabadanihaki. Hari'a bana nikia vakabadani mahija hojai asohiriki abosini-ra avagathaniravini vakadiania.

Ni-makhaniki ida a'onira vanaima'banavini Cristo kaija'ari avihinia. Nini vani namithaja ida avakadiania, hari'a avava'ini aipahihiva. Cristo kaija'ari avihini-ra vakahiha, oniania Deu-ra khai vani'a bana.

17 Hari. Kama'daha'iki bana ida Deus ija'ari hahavi vakadihojai-ra naabosivini kamahini. Deus kaija'ari va'oaniaro miro'a bana vagathaniki ida vakadihojai abosini. Nahina jahaki-ra gathaniki ida hojai asohikia kahojaiki. Nahina jahariki-ra gathaniki ida hojai asohirikia kahojaiki. Arafiaki bana ida vaimana 'banani ija'ari Deus monina-ra vakajonikia vagathaniki.

18 Hojaki ida athii Deus athi kapapirania:

"Deusnofina vihiki-ra

va'ora akava'ijoaki
 kidiania vakaikahira kaimoni.
 Vakamithaki ida vava'i rogo inini,
 vaimana 'banani hiki
 hidiaja, kaba'i Deus va'ora kajoamoraki adani.
 Hari. Jaharini arafiaki ida
 Deu-ra vakajoniki vakadimoni,
 hojai Deua bivajaharikia vakahojaiki vakadimoni jaboni.
 Jokoa Deus va'ora
 akava'ijoariha adani."

Niki ida athi.

¹⁹Hari. Deus va'ora va'ahabakhiaki adani kidija'ari vaimana 'banani. Avaimani 'banani kaba'i, hari'a vakava'ipahini bana ida hojai asohiki. Deu-ra vavakaijoka bana. A'onira namonaha'iki a'onira no'ahaha'oadaahaki bana ida nahina hahavi jahaki a'onira nava'iponijoravini hi'ikia.

Deus kaija'ari avihiki a'oni

5 ¹Arigamina, hovani Cristo kaija'ari nava'isohiva abono ho. Va'ora vara oni'aki adani Cristo kaija'ari nava'isohiva abono vahoariha ibavi ipohikia vahojaki. Cristo imana 'banani karahora kamithavini vani vada oni'a'ara ada. Kidiania ovahojaki jaboni bana ida vagana, danona jahaki, Cristo nokiana kamahini.

²Hari. Deus a'onira nagathogatho'iki a'oni, kidija'ari-ra va'ora avarakadava'aja kaimoni. A'onira onava'isohivini hiki va'ora avarakadava'ajahakivini bana. Deua binofiki ida va'ora avarakadava'avini avanofivini. Hari'a avava'ini bodini vara niva:
 —Va'ora oakadava'avini va'ora onofiriha adani — hari'a niva ida avakadiva'ibodivarani.

Hari'a avava'ini bodini vara niva jaboni:

—Jiniro-ra ogathanivini mani ida va'ora oakadava'avini hija — hari'a nikia vakava'ibodivarani bana jaboni. Vakhani bana:
 —Va'ora onakaidivavini mani ida va'ora oakadava'avini va'ora onofivini hija.

³Hari'a nahina avanofikia vakabadanina va'ora avavadadami bana adani va'ora avarakadava'aki. Va'ora vavaka'da'dijahaki bana mahija avakadihojai-ra vakabanafovini-ra vanofivini. ⁴Cristo kaija'ari akadava'ava abono vaka'da'diva nokiana kamahini a'onira

no'avini hiki bana ida va'ora avarakadava'avini abosini. Kajamari kajahakia a'onira no'ahananaki bana ada. Aka'bo'daki ida kajamari kavagani, kajahani akarafiaki ida.

⁵Hari. Ima'inavi, imakhinava avihiki, a'onira vara oni'aki bana ho. Vanaaba'a bana ida ija'ari va'oaniaro miro'a vanamithaki vaathi. Vara a'onira oni'ahahaviki bana ho: Avaabononi avakakakodiakhamavini oadani, vakava'ibodivarani bana ida avakadibadani vahoariha-ra avakajoamoravini. Deus athi kapapirani haria nava'isohivini nikia akahojaina:

“Deua biakodiaki ida ija'ari abononi vaboraborahariki.
Ija'ari abononi vaboraborahaki vani ida
Deus val'i-ra fai ani'aja.”

Niki ida athii.

⁶Deu-ra vani'a bana:
—Ivani ikaabokaki ida hahavi inofiki. Kadahonai abono ho, nahina ohirihi iviahania — vakhani bana.

Hari. Deua binofivini kamahini vahoariha vaviaha ira ni'aki bana ada:

—Ovajahaki ida kadahojai iabononi ivaboraboraharavini — a'onira ni'aki bana ada afohanana.

⁷Deus kania avarakha'a bana ida hahavi avava'ini-ra soko ani'aki. A'onira akadava'aki ada ovari.

⁸Hari'a avavadiki fori vihi! Vanokimani bana! Avava'ini ogairiva bana! Jaharia binofiki ida a'onira napohimajavini. Jomahi hiihiha fori hiki ada. Adahani hiihihani ida jomahi, ija'ari-ra nako'dihavini biarija kaimoni. Onivani fori hija ida Jahari kahojai, ija'ari kamahi asohiki-ra napohimajavini-ranofivini.

⁹Vavakaijokaha'oadaha afodanoki bana ada Cristo. Hari'a vakamitha bana ida Jahari a'onira kaborovini athini. Va'ora vakava'ihoki bana adani avaigamini ibavi hahavia vahojaki. Cristo-ra vavakaijokaki adani jaboni. Vahoariha va'ora vanaima'banavini, ija'ari a'onira vanaima'banavini fori hiki.

¹⁰Badara ipohiriki ahokina oadani Deua biva'ahaki ida arimana 'banani. Deus haria baranahavini hiki ida Cristo kania aajahamisina, akadimahi anokhomiriki-ra avahojaja kaimoni kidiania. Vagana, danona jahaki ada. Jahani arafiaaki ida Deus haria kajoamoravini. Deus vania binajahabakhiaja ida akadimahi. Binakaraki ida ajari'darina. Binadanoki ida akadiva'ibodivarani,

akava'ipahiniria kaimoni ida Cristo-ra avakaijokavini. ¹¹Deus vania bikaabokaja ida hahavi hojaki afoha'oadaha. Ka'oa hiki hida varani.

Pedro va'ora kaamina'iki adani igamina

¹²Arigamina, Silas hora kakodiavini hiki hida oathi pa'itxi kapapirani onajiri'iki avakadimoni. Onakaidivaki ada oigamina Silas. Jesus Cristo-ra kava'ipahinipa'itxiriha ada. Onofiki hida oathi a'onira khai ni'avini. Oogaki ida Deus haria kajoamoravini ka'oa hini, oniani ida avajahariharini oadani Deus a'onira kajoamoravini-ra avarigavini-ra onofivini hija. Deu-ra vavakaijokaha'oadaha bana!

¹³Hari. Deus kaija'ari Babilônia sidajia vajoroniki a'onira vaka'ivanitiki hadani. Deus va'ora nagathogatho'iki adani jaboni. Marcos jaboni a'onira ka'ivanitiki a'oni. Kodisai fori hiki ada.

¹⁴Avaigamini-ra avaka'ivanitihi, avaabononi vananokiahivinihi bana ida avaabononi avakanakaidivakhamavini jaboni. Onofiki ida avava'ini jahajahani. A'onivani hahavi Cristo kaija'ari a'oni.

Hari ida vani oamani Pedro athi anokhomil'ini.